

Olga Erdelská a kolektív: ATLAS LIEČIVÝCH RASTLÍN

Bratislava, Vydavateľstvo Príroda, s. r. o., 2008, 215 strán

Hoci recenzovanie praktickej publikácie na stránkach spoločensko-duchovnej revue, akou je aj toto periodikum, je na prvý pohľad dosť nezvyklé, predsa práve v našom prípade má viaceré zdôvodnenia.

Patrí k nim skutočnosť, že kniha vychádza pri príležitosti významnej spoločenskej udalosti, ktorou je storočnica úmrtia popredného slovenského dejateľa – kňaza Andreja Kmeťa (*19. 2. 1847 † 16. 2. 1908). Nie je teda náhoda, že aj autori recenzovanej publikácie mu venujú svoj atlas aj ako významnému slovenskému botanikovi, archeológovi a múzejníkovi.

Nezanedbateľnou je však aj skutočnosť, že zber a spracovávanie rastlín je pre záujemcu na jednej strane zdrojom *radosti* a na druhej strane aj zdrojom *nádeje*, vyplývajúcej z aplikovania fytotherapie. V spojitosti s týmto si pripomeňme, že *radosť a nádej* sú slová tvoriace akronym nášho časopisu RAN.

Prezentovaná publikácia, hoci nie je u nás ani prvá, ani jediná, predsa priťahuje viacerými osobitosťami. K nim na prvom mieste patrí hutnosť a prehľadnosť informácií. Každá rastlina je v atlase stručne a výstižne opísaná z hľadiska takých indikátorov, ako je: charakteristika, výskyt a pestovanie, zber a úprava, účinné látky, liečivé účinky, použitie. Navyše textová časť je spravidla doplnená poznámkovými informáciami, ktoré nebolo možné bezo zvyšku zahrnúť pod príslušný indikátor.

Účinnosť informácií každého opisu rastliny zvyšuje nielen jej kvalitná fotografia (Dionýz Dugas), ale aj výstižné perokresby detailov rastliny (Zlata Komárová), napr. kvetu, plodu, listov, koreňa a pod.

Popri konkrétnom inventári jednotlivých rastlín kniha je vybavená výstižnými informáciami i všeobecnejšieho charakteru. Sú uvedené pod témami: Hlavné skupiny účinných látok liečivých rastlín (K. Erdelský), Zber liečivých rastlín, Ďalšie spracovanie a sušenie liečivých rastlín, Uskladnenie sušenej drogy, Spracovanie drog na priame použitie (M. Kvačala), Význam, zásady a riziká užívania rastlinných liečiv, Charakteristika jednotlivých liečivých rastlín, Malý terminologický slovník k botanickej časti (O. Erdelská).

Osobitnú tému tvorí najrozsiahlejšia kapitola od M. Kačalu Fytotherapia pri ochoreniach jednotlivých orgánov (dýchacích ciest, tráviacej sústavy, pečene a pankreasu, vylučovacej sústavy, srdcovo-cievnej sústavy, pohybového aparátu, až po fytotherapiu vyčerpanosti, únavy, nespavosti a neuróz).

Praktickú aplikovateľnosť publikácie zvyšuje aj prehľadné abecedné uvádzanie rastlinných častí (najprv slovenskými a následne latinskými názvami). To platí aj o abecednom zozname všetkých v knihe uvádzaných liečivých rastlín, a najmä o abecednom registri ochorení, s označením príslušných strán knihy, na ktorých sa o danom ochorení píše. Všetko toto, od prehľadného informovania o mesiacoch kvitnutia a zbe-

ru rastlín v textovej časti knihy až po piktogramy jednotlivých častí rastlín uvedených v obrazovej časti publikácie, zvyšuje jej pútavosť a možnosť praktického využitia. Knihu možno kúpiť spravidla vo všetkých renomovaných kníhkupectvách v Slovenskej republike.

Vychádzajúc z uvedeného atlas svojim textovým, fotografickým a kresbovým vybavením (vrátane kvalitnej väzby) má všetky predpoklady, aby pre záujemcov plnil funkciu aktuálnej pomôcky nielen v domácnosti, ale aj pri prechádzkach prírodou. Pravda, to nevyklučuje, že aj pre fytoterapiu, ako pre akúkoľvek inú liečebnú metódu, platí (tiež dlhodobými skúsenosťami overené poznanie): človek lieči, Boh uzdravuje.

Ján Grác